

Duaal leren: rollen

25 februari 2019

Lieve Lembrechts, gepresenteerd door Ditte Kimps
SYNTRA Vlaanderen - Studiedienst

Lieve.lembrechts@syntravlaanderen.be

Inhoud

1. Omschrijving van duaal leren: vertrekpunt om rollen te identificeren
2. Focus op specifieke rollen

1. Omschrijving van duaal leren: vertrekpunt om rollen te identificeren

- ▶ Een **kwaliteitsvolle leerweg**, waarbij de kwaliteit wordt gewaarborgd door een mentor, een trajectbegeleider, de werking van partnerschappen, de evaluatie van de lerende en toezicht vanuit de overheid;
- ▶ met een aanzienlijk deel **werkplekleren**;
- ▶ die **leidt** naar een relevante kwalificatie, certificering, attest, getuigschrift of een deel hiervan, gebaseerd op een erkend leertraject.
- ▶ De leerweg is gericht op het **verwerven van competenties** van lerenden, die klaar zijn om via een duale weg te leren.
- ▶ Het leren vindt plaats bij **minstens één onderneming en één opleidingsverstrekker**;
- ▶ de betrokken partijen zijn beide **verantwoordelijk** voor het aanleren van de competenties (en niet enkel het toepassen ervan).
- ▶ Er wordt gewerkt met een **overeenkomst**.
- ▶ Duaal leren vraagt nauw **overleg en afstemming** tussen de lerende, de opleidingsverstrekker en de onderneming.
- ▶ De leerweg is afgestemd op de **arbeidsmarkt**;
- ▶ en gericht op het **doorstromen** naar/binnen de arbeidsmarkt, een ander leertraject of een vervolgopleiding.

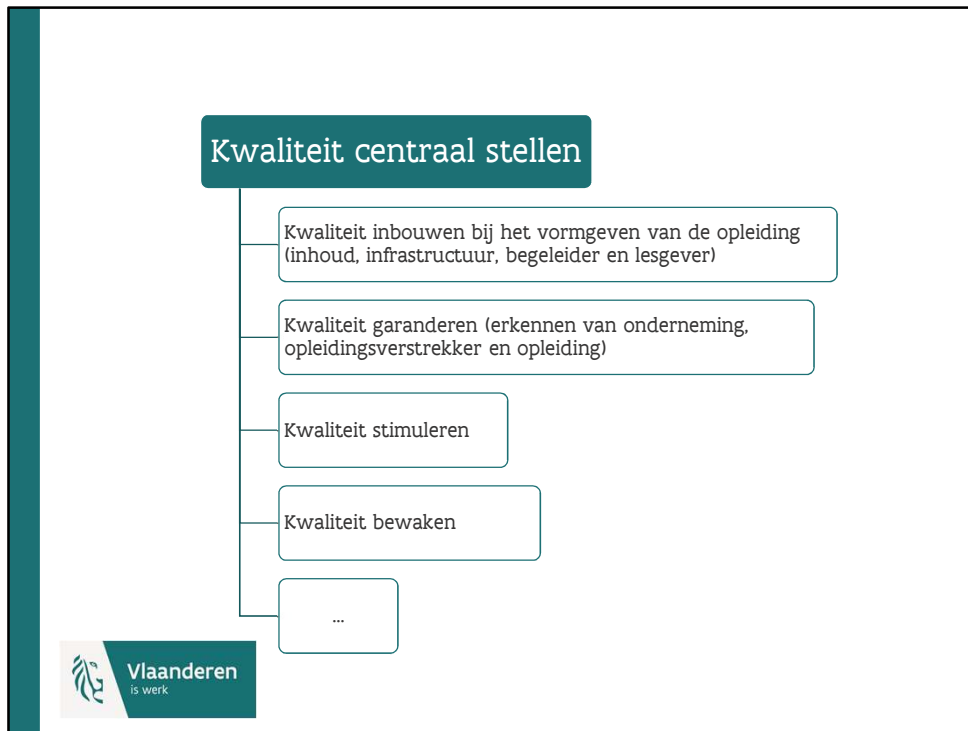

Vlaanderen
is werk

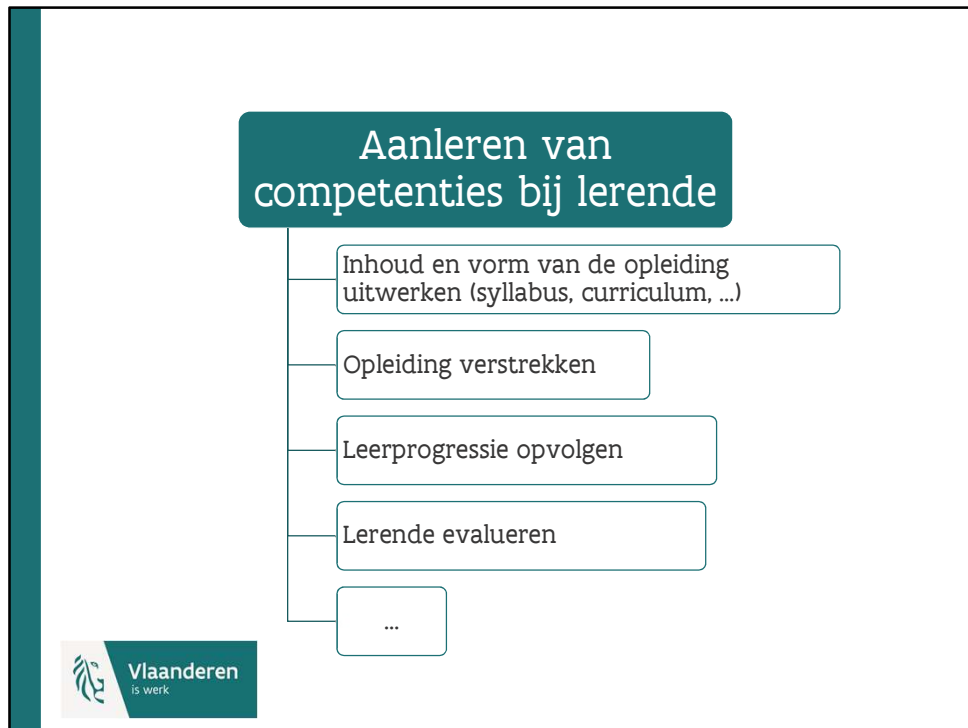
OMSCHRIJVING	Kwaliteit centraal stellen	Aanleren van competenties bij lerende	Begeleiden van lerende	Begeleiden van onderneming/opleidingsverstrekker	Coördineren tussen betrokken partijen	Onderzoeken van duaal leren als systeem
Een kwaliteitsvolle leerweg, waarbij de kwaliteit wordt gewaarborgd door een mentor, een trajectopvolger, de werking van partnerschappen, de evaluatie van de lerende en toezicht vanuit de overheid;	X	X	X	X	X	X
met een aanzienlijk deel werkplekleren;		X	X	X	X	X
die leidt naar een relevante kwalificatie, certificering, attest, getuigschrift of een deel hiervan, gebaseerd op een erkend leertraject.	X					X
De leerweg is gericht op het verwerven van competenties van lerenden, die klaar zijn om via duale weg te leren.		X	X			
Het leren vindt plaats bij minstens één onderneming en één opleidingsverstrekker;				X	X	
de betrokken partijen zijn beide verantwoordelijk voor het aanleren van de competenties (en niet enkel het toepassen ervan).		X	X	X	X	
Er wordt gewerkt met een overeenkomst.					X	X
Duaal leren vraagt nauw overleg en afstemming tussen lerende, opleidingsverstrekker en onderneming.					X	
De leerweg is afgestemd op de arbeidsmarkt;					X	X
en gericht op het doornemen naar/binnen de arbeidsmarkt, een ander leertraject of een vervolgopleiding.					X	X

2. Focus op specifieke rollen

Geen specifieke vragen hier.

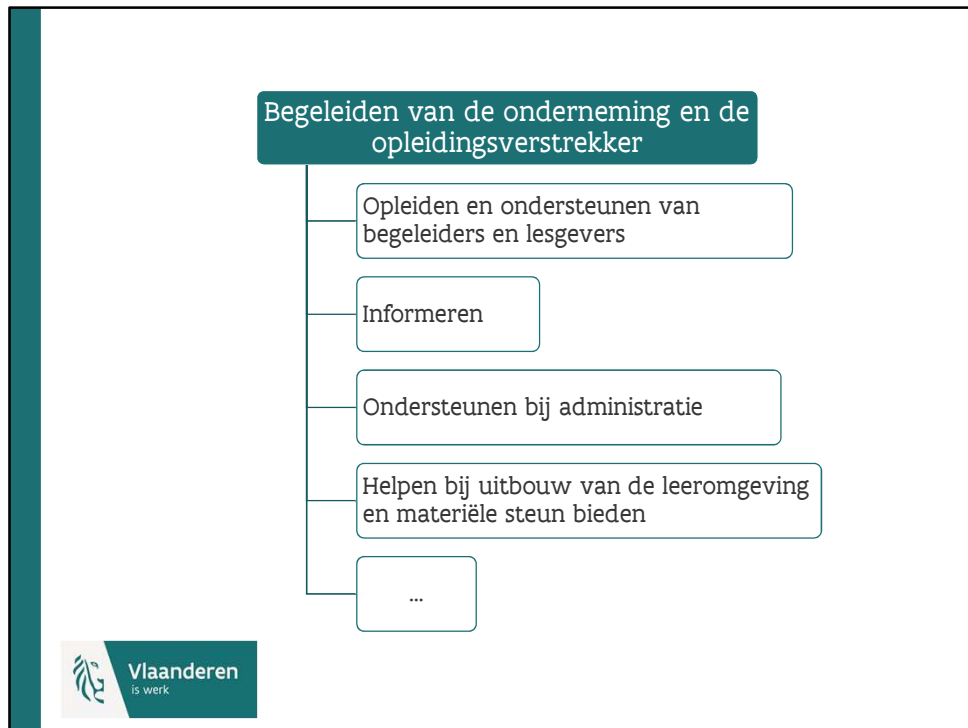
1. Algemene opmerking: als actor moet hier ook de lerende aan toegevoegd worden (en bij uitbreiding ook bij andere thematische rollen). Leerlingen moeten betrokken worden in verschillende processen, zeker qua opvolging van competenties. Zie hiervoor de ESF-oproep rond Jongeren in Logistiek. Het wordt daar duidelijk dat de lerende ook interesse moet tonen, dat ze moeten studeren, uitspreken van verwachtingen op de werkvloer. Ze ondertekenen mee een charter.
2. Uitdaging ligt hier ook in het aanleren van de theorie op de werkvloer. Momenteel zijn niet alle actoren volledig mee in dat verhaal. Er wordt voorgesteld dat schoolcursussen ook op de werkvloer geraken en dat werkdocumenten van de werkplek ook in de scholen geraken voor een optimale uitwisseling. -> valt thematisch onder samenwerking

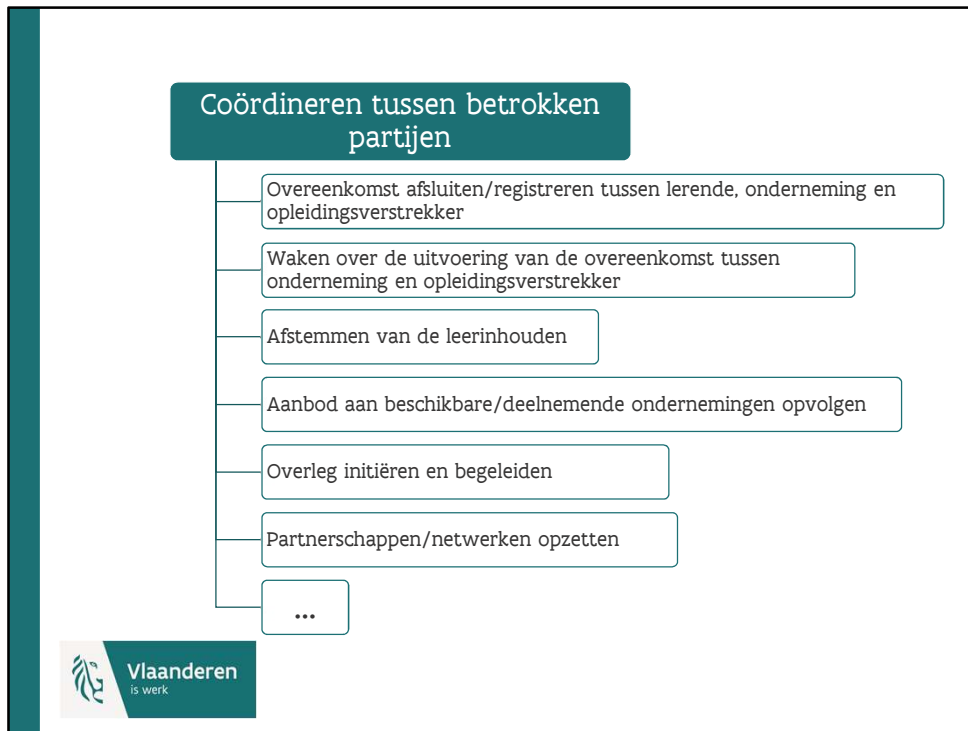

Intervenieren: bv. DUITSLAND: training assistance

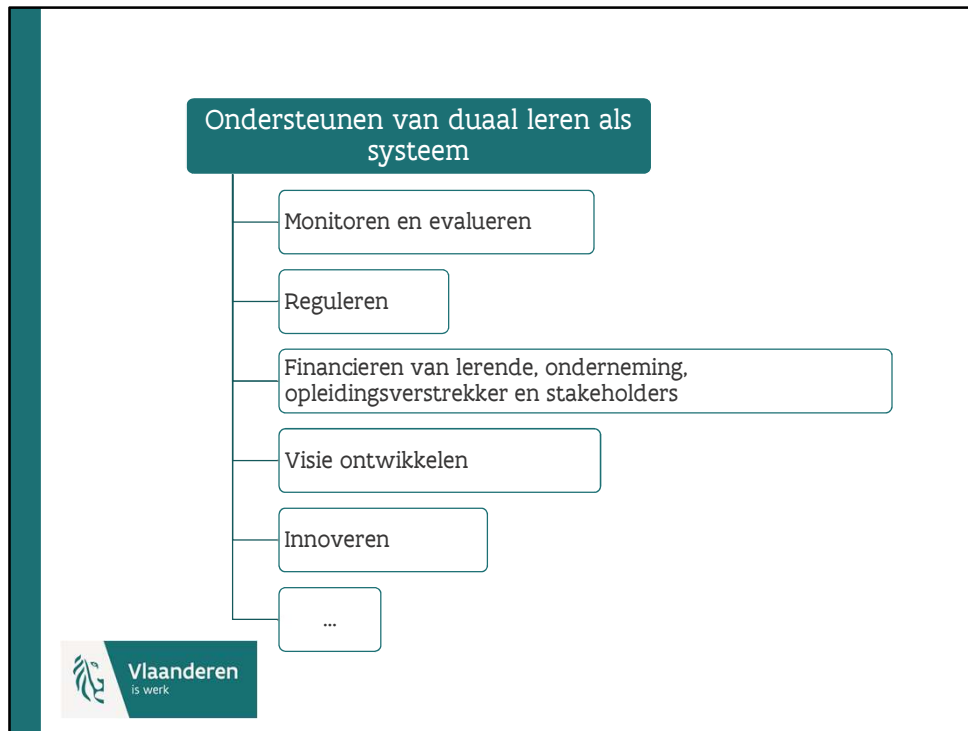
1. Hier bij 'intervenieren bij praktische, psychosociale, taal- en opleidingsproblemen' ook 'juridische' toevoegen.
2. Ook hier lerende als actor bekijken.
3. Als toevoeging had men hier voorgesteld: 'creëren van een leercultuur', maar dat past misschien beter onder 'begeleiden van de onderneming en de opleidingsverstrekker'.
4. Toevoegen: afstemming van verwachtingen van de lerende met de ondernemingen. Men geeft aan dat dat niet helemaal past onder screenen, matchen en plaatsen. Maar dat het wel zeer belangrijk is voor het verdere verloop van het leertraject.

1. Bij 'opleiden en ondersteunen van begeleiders en lesgevers' ook coaching, waarbij er ook een belangrijk stuk is weggelegd voor het afstemmen van verwachtingen bij onderneming en opleidingsverstrekker (dus niet alleen bij lerende).
2. Men vraagt extra aandacht voor soft skills bij de begeleiding en lesgevers, want men ziet dat in de praktijk het niet gemakkelijk is voor de mensen om beide werelden van onderwijs en werk te matchen.
3. Voor de lesgevers/trajectbegeleiders is er meer steun/coaching/tijd nodig om zich in het duale systeem in te werken. Er wordt geopperd dat er voor mentoren een verplichte opleiding is, maar niet voor trajectbegeleiders. Bovendien is er weinig begeleiding in de scholen in het hele veranderingsproces. Men kijkt daarvoor nu naar de pedagogische begeleiders. Het is de taak van de begeleidingsdiensten. Momenteel lijkt er wel nog meer steun nodig. Hoe zit het in het buitenland? Krijgt men in het buitenland een specifieke opleiding? Of betere ondersteuning?
4. Hier ook toevoegen 'ondersteunen en coördineren van 'organisatie' (als verschillend van 'administratie').
5. Helpen bij uitbouw van de leeromgeving en materiële steun bieden: wat zit hier precies allemaal onder (concreet: tools, instrumenten, hoe lesinhouden en lesmateriaal aanpassen/aanbieden?) Zou dat niet onder coördineren kunnen vallen?

1. Het is niet helemaal duidelijk waarom dit een aparte categorie is van begeleiden van betrokken partijen (dus van vorige).
2. Aanbod aan beschikbare/deelnemende ondernemingen opvolgen -> Ook aanbod van opleidingsverstrekkers en lerenden!

Monitoren en evalueren: bv vraag en aanbod aan plaatsen; afstemming opleiding op arbeidsmarkt

Visie ontwikkelen: over de algemene doelstellingen van duaal leren; strategie en ontwikkeling uitdenken

Innoveren: nieuwe ondernemingen aantrekken, nieuwe opleidingen stimuleren

1. Extra rol: imago versterken/promoten
2. Bij reguleren: ook vereenvoudigen van regels! 'dereguleren'

Bronnen

- ▶ Apprenticeship Toolbox <https://apprenticeship-toolbox.eu/>
- ▶ Cedefop (2008). *Terminology of European education and training policy. A selection of 100 key terms*. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities.
- ▶ Cedefop (2018). *Apprenticeship schemes in European countries. A cross-nation overview*. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Union.
- ▶ Cedefop European database on apprenticeship schemes. <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/data-visualisations/apprenticeship-schemes>
- ▶ Chatzichristou, S., Ulicna, D., Murphy, I. & Curth, C. (2014). *Dual education: A bridge over troubled waters?* Brussel: Europees Parlement.
- ▶ Deissinger, T. (2004). Germany's system of vocational education and training: Challenges and modernisation issues. *International Journal of Training Research*, 2(1), 76-99.
- ▶ Deissinger, T. (2015). The German dual vocational education and training system as 'good practice'? *Local Economy*, 30(5), 557-567.
- ▶ Endedijk, M.D. (2010). *Student teachers' self-regulated learning*. Utrecht: Universiteit Utrecht.
- ▶ Endedijk, M.D., Vermunt, J.D., Verloop, N. & Brekelmans, M. (2012). The nature of student teachers' regulation of learning in teacher education. *British Journal of Educational Psychology*, 82, 469-491.
- ▶ Euler, D. (2013). *Germany's dual vocational training system: A model for other countries?* Gütersloh: Bertelsmann Stiftung.
- ▶ European Alliance for Apprenticeships. (2015). *Good for youth. Good for business*. Europese Commissie.
- ▶ Vlaamse overheid. (2010). *Vocational education and training in Flanders*. Brussel: Vlaamse overheid

